

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentiorum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

§. 4. Qui, & quales sint pauci Recentiores Scriptores, qui communem de
probabilitate doctrinam impugnant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

Hinc quoque manifestum est, probabilitatis defensores non metiri opinionis licitum usum, aut probabilitatem, ex solo Authorum numero. Multò minus passim docere, Illud omne esse practicè certum, quod est speculativè probabile, quod aliqui ipsis imperitè affingunt. Denique probabilitatis Accusatores omnes transcendere voluit illi qui asserit, *Probabilistas plus sibi attribuerent, quam attribuunt Pontifex, Ecclesia, ac ipse Deus.* Nemo hoc credet qui Theologorum modernorum doctrinam communem intelligit.

§. 5.

Qui & quales sint pauci Recentiores Scriptores, qui communem de probabilitate doctrinam impugnant.

Confirmato usu recto opinionis probabilis tam ratione, quam autoritate inexpugnabili, ac dissolutis adversariorum argumentis: restat nunc demonstrandum quam invalida sit autoritas ac conatus paucorum Scriptorum qui postremis hisce temporibus communem omnium aëvo doctrinam impugnare exeperunt.

Magno impetu improbabilitatis Authores infurrexit Montaltius in suis Epistolis, quas vocat Provinciales; Wendrochius in Notis ad Epistolas Provinciales, quibus disputationem de probabilitate annexuit; ac Paulus Irenæus in suis Disquisitionibus. Sed quam infelix fuerit horum trium conatus eventus docuit. Montaltij Epistolæ Provinciales condemnatæ sunt, ac legi aut retineri prohibitæ per Bullam Alexandri VII. datam 6. Septembris anni 1657. quæ etiam Lovæ

nij publicata fuit. Wendrochij liber, cum opere dicti Montaltij, ac Irænei, flammis publicè traditus est decreto Regis Galliæ edito Parisijs 23. Septembris 1660. Decretum illud antecessit contra hos triumviros, Censura plurium Episcoporum, Doctorum, ac Professorum Facultatis Parisiensis 7. Sept. 1660. quæ declarat in eorum scriptis propugnari hæreses Jansenianas ab Ecclesia damnatas, eaque passim scaterere maledicentiâ, ac petulantia quâ nulli hominum conditioni parcunt: Ac proinde decernit Opus illud esse dignum pænâ libellis famosis à Jure constitutâ.

Scripsit quoque Vincentius Baronius librum, qui inscribitur Theologia moralis, adversus Probabilistas. Contra illos etiam stylum armavit Thomas Hurtado in suis Resolutionibus Moralibus. Sed quam hi parum solidis nitantur principiis vel inde satis prodiderunt, quod uterque in plurimas ex propositionibus ab Alexandro VII. damnatis impegerint, ut apertè detexit D. Nicolaus du Bois in Tractatu pererudito quo dictas propositiones elucidavit, & suis quamque Authoribus adscripsit. His accessit gallicè Theologia quædam Moralis edita sub nomine Curatorum Franciæ, quæ aded imperitè ab ipso Controversiæ statu aberrat, ut nec sibi, nec prædictis Authoribus satis cohæreat. Multa quoque contra probabilitatis usum suo Sauli Exregi inferuit Eximius D. Sinnichius, sed ista D. Guilielmus le Maire fusè eventilavit. Inter Iurisconsultos pridem, Illustrissimus Prosper Fagnanus adversus probabilitatis usum calamum strinxit; Antonius quoque Merenda Iurisconsultus, in suo libro de Consilio, eandem doctrinam vehementer impugnat. Quamvis non videatur Fagnanus

94 *Part 3 tract. 1. De Opinionum probabilitate*
nanus omni probabilitati absolutè adversari,
dum num. 448. sic resoluit: *Authoritas unius*
gravis Doctoris reddit opinionem probabilem,
& est fundamentum sufficiens eam tenendi, &
ad praxim deducendi, si in contrarium nullus
occurrat Doctor, & utrimque sint rationes æ-
quæ probabiles.

Postremò, Benignam sententiam oppugnavit
Julius Mercorus Mantuæ Inquisitor in sua *Basi-*
Theologiæ Moralis, qui in hac Controversia dis-
cutienda sedulus & moderatus fuit, nec in praxi
à sententia communi multum recedere videtur.
Adeo ut apud Wendrochium illi obiiciatur, to-
tum ex illius assertis efficaciter stabiliri, quod in
aliis reprehendit, ac proinde illum in *appendice de*
probabilitate, ex professo impugnat. Sed nec Wen-
drochij doctrinam ferre potuit ipse Vincentius
Baronius, quam insectatur part. 2. a. pag. 340.

His æquâ lance perpendis facile est judicare,
hos paucos Scriptores, nec omnes sibi constan-
tes, nec inter se in oppugnando probabilitatis
usu cohærentes fuisse. Nec videtur quisquam
habere conditiones à nobis supra requisitas, ut
unus Author novus reddat opinionem suam
probabilem contra communem aliorum senten-
tiam. Veniemus nunc ad Particulares sententias
de quarum probabilitate, hoc tempore disputa-
tur, aut aliquando disputatum fuit, ut de statu
& ratione controversiæ constare possit.